

Fredag 21 mars 2025

Debattredaktör: Jesper Sahlin (vik) • E-post: aktuella@hd.se • Telefon: 040-28 10 13
Plattformen X: @aktuella • Fler debattartiklar på hd.se/opinion

Opinion A3

Marie Tidedal (M), socialnämndens ordförande i Höganäs.
FOTO: ANDERS MALMBERG

”Inför åldrande och död är vi olika och måste få vara det.”

Kolumnen

Höganäs är kommunen där man ser en trend, trenden att låta semesterparadiset bli den permanenta boendeorten, att ”bli en Kullabo, bli en local”, som det står på webbsidan.

Kommunen vill gärna ha fler invånare, fler skattebetalare. Det är inte unikt med Höganäs. Inte heller det där med att göra reklam för den egna ortens förträfflighet. Men det som kommunerna framhåller handlar oftast om natur, bostäder, skolor. Äldreårdens utformning är sällan något man lyfter fram och skryter om. Men det är inom äldreården och övrig vård och omsorg som kommunerna ofta är i konflikt med sina invånare.

Höganäs kommun har en rad sådana konflikter bakom sig. Den här gången gäller det platserna på korttidsboende. Helsingborgs Dagblad har i flera artiklar skrivit om en miljötjuksk man i 90-års åldern som trots behandlande sjukhusläkares inrådan och anhörigas förtvivlan vårdas hemma och inte på korttidsboende.

I **tidningen bemöter** socialnämndens ordförande Marie Tidedal (M) kritiken. Hon framhåller att hon inte kan uttala sig i det enskilda fallet, men att socialnämndens ledamöter får sådan information från handläggarna. Hon skriver: ”Vårt ansvar är att människor alltid ska få rätt instans utifrån sina individuella behov och gällande lagstiftning.” Och hon hävdar att man samverkar på bästa sätt med sjukvård och berörda.

Det skulle i så fall göra Höganäs till en närmast unik kommun. För ett stort problem är att sjukhusen och kommunerna ofta har helt olika åsikter om när någon ska åka hem eller till ett korttidsboende. Och att alla i Höganäs inte håller med framgår av en insändare från en annan kommunin-

vånare som skriver: ”För ett år sedan skickades min pappa hem efter en lång tid på sjukhus där läkaren också var tydlig med att nästa steg var en tid på korttidsboende för trygg rehabilitering.”

Runt om i kommunerna, inte bara i Höganäs, är just brist på korttidsplatser och nekandet av en sådan plats ett återkommande klagomål. Det finns exempel från mindre kommuner som Bjuv och Örskällunga och från städer som Landskrona och Helsingborg.

I Helsingborg minskades antalet platser på korttidsboende för några år sedan och både sjuka äldre och deras anhöriga protesterade. Vilket så småningom fick staden att öka antalet platser igen.

I Höganäs arbetar man nu mer med vårdteam i hemmet. Satsningen kallas ”Trygg hemma”.

För en del fungerar det säkert bra, för dem som vill vara kvar i hemmet. För andra är det inte så och en plats på ett vårdboende för en tid eller permanent hade känts tryggare.

Kommunerna behöver bli bättre på att se den enskildes behov och önskemål och på att samarbeta med nära anhöriga. Men också vara mer ödmjuka för att det ibland faktiskt blir fel.

Åldrande och sjukdom är svårt i sig, men kan bli onödigt svårt när kommunikation och bemötande inte fungerar. Inför åldrande och död är vi olika och måste få vara det. Visst behövs det riktlinjer och planering, men också ett större mått av flexibilitet. Skulle inte det göra en kommun attraktiv bortom alla vackra bilder på nätet?

Ingrid Runsten
ingrid.runsten@gmail.com
Frikasskrivent.Visst har kostnader för el, transporter och råvaror ökat under de senaste åren, men dessa har nu börjat sjunka. Trots det ser vi inga motsvarande prissänkningar i matbutikerna, skriver artikelförfattarna.
FOTO: BJÖRN LARSSON ROSVALL/TT

”Alla ska ha råd med mat. Stoppa matjättarnas prischock.”

Aktuella frågor

Höga matpriser slår hårt mot låginkomsttagare, barnfamiljer och pensionärer. Det är tydligt att matjättarna prioriterar sina vinster framför konsumenternas välfärd, skriver sex företrädare för Vänsterpartiet i Helsingborg.

Matpriserna i Sverige har skenat de senaste åren. Trots att inflationen börjat avta och producentpriserna sjunkit fortsätter priserna i butikerna att vara orimligt höga. Det är dags att sätta press på matjättarna – de stora dagligvarukedjorna som dominerar marknaden – och kräva sänkta priser.

Vi har sett hur livsmedelsjättarna ICA, Coop och Axfood rapporterar miljövinster, samtidigt som svenska hushåll kämpar för att ha råd med det mest grundläggande.

Enligt Konkurrensverket har Sverige en av Europas mest koncentrerade dagligvarumarknader, där tre aktörer kontrollerar över 90 procent av marknaden. Den bristande konkurrensen gör att priserna kan hållas uppe – även när kostnader sjunker.

Visst har kostnader för el, transporter och råvaror ökat under de senaste åren, men dessa har nu börjat sjunka. Trots det ser vi inga motsvarande prissänkningar i matbutikerna. I själva verket har vissa varor fortsatt att öka i pris, trots att tillverkningskostnaden gått ner.

Enligt Konkurrensverkets rapport **Stigande matpriser – vart tar pengarna vägen?** från 2024 har priset på matlagningssmör ökat med 36 kronor per enhet i butik, varav 28 kronor beror på leverantörsprisökningar. Priset på ost har enligt samma rapport ökat med 48 kronor per enhet, varav 34 kronor beror på leverantörsprisökningar. Prissänkningarna skedde mellan januari 2021 och april 2023.

Det är tydligt att matjättarna prioriterar sina vinster framför konsumenternas välfärd.

Höga matpriser slår hårt mot låginkomsttagare, barnfamiljer och pensionärer. Allt fler vänder sig till hjälporganisationer för att få ihop vardagen. I Helsingborg har vi i Vänsterpartiet lagt förslag om skolfrukost och skollunch på lov. Något som känns viktigare än någonsin när alla inte har råd att äta sig mätta.

Enligt färskasiffror från Statistiska centralbyrån, SCB,

har frukosten blivit mycket dyrare, särskilt kaffe och mejeriprodukter. Smöret har ökat med hela 26 procent över ett år, och i januari ökade smöret med hela 4,7 procent. Kaffepriset har ökat med 11 procent från januari. En frukostkostnad betyder mer än vad den kostat tidigare.

När vi i Vänsterpartiet besökte Värmestugan, en ideell organisation som hjälper hemlösa, i januari så berättade personalen att fler och fler efterfrågar den matkasse som de delar ut till behövande.

Enligt mätningen Swedbanks matkasse har hushållens matkostnad per månad ökat med 878 kronor sedan januari 2022, till 4 420 kronor i februari 2025. Är man ensamstående med barn är denna ökning ohållbar då lönerna långt ifrån ökat i samma omfattning, samtidigt som vi haft höga hyreshöjningar.

Det här är inte hållbart – och det är inte rättvist.

Regeringen har hittills varit alltför passiv i frågan. I andra länder, som Frankrike, har staten gått in och förhandlat med stora livsmedelskedjor för att få ner priserna. Vänsterpartiet har länge ställt krav på att regeringen behöver göra mer. I Storbritannien tvingades livsmedelsföretaget att förklara sina prishöjningar offentligt.

Sverige borde ta efter dessa initiativ. Vi behöver en regering som:

- tvingar matjättarna att redovisa sina prishöjningar.
- gör att oskäliga prishöjningar leder till böter.
- agerar för att bryta matjättarnas oligopol genom en lagändring som gör det enklare att driva fristående matbutiker.

Under vecka 12 har en hel folkrörelse mot matpriserna bestämt sig för att bojkotta de stora matjättarna. Vänsterpartiet tycker det är bra att människor agerar och säger ifrån.

Vi måste tillsammans ställa krav på regeringen att vakna och agera mot matjättarnas överpriser.

Vi kan höja våra röster och säga ifrån – vi accepterar inte att bli lurade av matjättarna längre.

Alla ska ha råd med mat. Stoppa matjättarnas prischock – sänk matpriserna nu!

Jenny Björklund Hansson (V)
Kommunråd Helsingborg

Joachim Petersson (V)
ledamot kommunfullmäktige Helsingborg

Rebecca Thell (V)
ledamot kommunfullmäktige Helsingborg

Claudia Velasquez (V)
ledamot kommunfullmäktige Helsingborg

Svetlana Saric (V)
ledamot kommunfullmäktige Helsingborg

Ferman Büyükkaya (V)
ersättare kommunfullmäktige Helsingborg